

۵۰۹۷۴
۹۹,۷۱۶

تاریخ توسعه اقتصادی ژاپن

منشأ پویایی‌های بخش خصوصی و شایستگی سیاسی

نویسنده

پروفسور کنیچی اونو

ترجمه و تعایقات

دکتر ناهید پوررستمی

استادیار دانشکده مطالعات جهان - گروه مطالعات شرق و جنوب آسیا و اقیانوسیه

با همکاری

زهرا کلهر

شماره مسلسل ۹۹۳۵

شماره انتشار ۴۰۵۱

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه	اونو، کنیچی، ۱۹۵۷-م
عنوان و نام پدیدآور	تاریخ توسعه اقتصادی ژاپن: منشا بومیایی‌های بخش خصوصی و شایستگی سیاسی/ نویسنده کنیچی اونیو؛ ترجمه و تعلیقات ناهید پوررستمی؛ با همکاری زهرا کلهر.
وضعیت ویراست	[ویراست ۲]
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	ط، ۳۹۶ص: مصور، جدول، نمودار.
فروست	انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۴۰۵۱.
شابک	978-964-03-7319-4
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبیا
یادداشت	عنوان اصلی: The Economic Development of Japan
یادداشت	ویراست قبلی کتاب حاضر با عنوان "توسعه اقتصادی ژاپن: مسیر طی شده توسط ژاپن به‌عنوان کشوری در حال توسعه" توسط همین مترجم و ناشر، ۱۳۹۴ (ض، ۲۹۶ص) منتشر شده است.
یادداشت	کتابنامه.
عنوان بگر	توسعه اقتصادی ژاپن: مسیر طی شده توسط ژاپن به‌عنوان کشوری در حال توسعه
موضوع	ژاپن - - - اوضاع اقتصادی. ژاپن - - سیاست اقتصادی.
موضوع	کشورهای در حال رشد - - سیاست اقتصادی. ژاپن - - تاریخ
شناسه افزوده	پوررستمی، ناهید، ۱۳۴۷- مترجم.
شناسه افزوده	کلهر، زهرا، ۱۳۶۰- مترجم.
شناسه افزوده	دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات
رده‌بندی کنگره	HC ۴۶۲ / ۵۱۸
رده‌بندی دیویی	۳۳۰ / ۹۵۲
شماره کتابشناسی ملی	۵۵۴۳۷۱۸

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و نشریات است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنگر و ... بیهوده است. سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

عنوان: تاریخ توسعه اقتصادی ژاپن: منشا بومیایی‌های بخش خصوصی و شایستگی سیاسی

تألیف: پروفیسور کنیچی اونیو

ترجمه و تعلیقات: دکتر ناهید پوررستمی

ویرایش ادبی: ایمان پناه‌نژاد

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۹۸

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مترجم است»

«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است»

بها: ۵۶۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرشی مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: <http://press.ut.ac.ir>

پخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۲۸۷۱۲

کتاب حاضر، کتابی ساده برای مطالعه است و به تبیین علل و چگونگی صنعتی‌شدن ژاپن پرداخته و توسعه تاریخی از دوره فئودالی آدو تا به امروز یعنی عصر تکنولوژی و درآمد بالا را شرح می‌دهد. صنعتی‌سازی را از چشم‌اندازهای وسیعی نظیر جنبه‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی مورد تحلیل قرار می‌دهد و حاوی انبوهی از مباحث و داده‌های تاریخی است. تجربه منحصره‌فرد ژاپن با شیوه‌های کشورهای در حال توسعه امروزی متناقض است. جنبه‌های منفی مانند آرامی‌های اجتماعی، شکست سیاست‌ها، جنبش‌های نظامی و سال‌های جنگ را نیز در برمی‌گیرد.

ژاپن در قرن نوزدهم، به سبب جنگی خوشایندی بین کارآفرینی قوی و دولت نسبتاً خردمند ایجاد کرده بود و این در تاریخ تکاملی بلندمدت ژاپن بود. ارتباط سنجیده با تمدن‌های بزرگ چین، هند و غرب رشد تجاری را بدون اثر مخرب از جانب آنها، نصیب ژاپن کرده بود و جذب تکنولوژی و افکار خارج از کشور، به‌نسبت تطابق و تناسب با بافت داخلی اتفاق می‌افتاد.

کتاب حاضر حاوی مطالب دس‌م‌های کارشناسی ارشد است که برای مقامات دولتی از کشورهای در حال توسعه برگزار می‌شد. نگاه جامع و بینشی وسیع نسبت به مسیر صنعتی ژاپن که تاحدی در شرح وقایع تاریخی مهجور مانده، ارائه می‌دهد. کتاب حاضر با سبک نوشتاری پرشور و قابل‌درک، برای محققان و حتی افراد بدون پیشینه اطلاعاتی درباره ژاپن نیز جذاب است.

کنیچی اونو، پرفسور موسسه ملی تحصیلات تکمیلی مطالعات آسیا توکیو، متولد شهر کوبه است که مدرک دکترای خود را از دانشگاه استنفورد کالیفرنیا اخذ نموده است. وی قبل از اشتغال در صندوق بین‌المللی پول، استاد دانشگاه‌های سوکوبا و سایتاه بوده است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

مقدمه مترجمان	ز.....
مقدمه نویسنده	ظ.....
فصل اول: مروری بر تاریخ تکاملی و انطباق انتقالی	۱.....
جامعه داسلی و نیروهای خارجی	۳.....
انطباق انتقالی	۸.....
علت موفقیت ژاپن	۱۱.....
تاریخچه مختصری از این	۱۶.....
عصر سامورایی‌ها	۱۸.....
میجی و نوسازی	۲۰.....
رشد و رکود پس از دوران جنگ	۲۲.....
فصل دوم: جامعه ادو: آماده‌سازی شرایط صنعتی سازی	۳۱.....
دوره ادو : ۱۸۶۷-۱۶۰۳	۳۳.....
ویژگی‌های نظام باکوفو- هان	۳۷.....
کشاورزی	۳۹.....
بودجه و پول	۴۲.....
حمل و نقل و تجارت	۴۴.....
توسعه صنعت	۴۸.....
تعلیم و تربیت	۵۱.....

فصل سوم: انتقال از ادو به میجی ۶۱

۶۳ گشایش بنادر و سقوط باکوفو

۷۰ ساختار منعطف سیاست در دوره گذار

۷۳ حکومت میجی و اهداف آن

۷۵ صنعتی‌سازی

۷۹ قانون اساسی و حکومت پارلمانی

۸۲ سیاست خارجی

فصل چهارم: واردات و جذب فناوری ۸۷

۹۱ صنعتی‌سازی دوره میجی

۹۳ اقتصاد کلان و انقلاب صنعتی

۹۷ تجارت بین‌الملل

۱۰۰ نحوه انتقال فناوری غرب

۱۰۷ بازار کار

۱۱۰ فناوری ترکیبی

فصل پنجم: توسعه صنایع اصلی ۱۱۷

۱۱۹ صنعت ابریشم

۱۲۲ صنعت پنبه سنتی

۱۲۴ صنعت پنبه مدرن

۱۲۷ صنعت ماشین‌آلات

۱۳۲ صنعت فولاد

۱۳۳ واگن ریلی و لوکوموتیو

۱۳۴ کشتی‌سازی و حمل‌ونقل دریایی

۱۳۵ ماشین‌آلات برقی

فصل ششم: بودجه، مالیه و اقتصاد کلان دوره میجی ۱۴۱

دو جنگ ۱۴۷

سیاست مالی فعال و مدیریت پس از جنگ ۱۴۹

سیاست نرخ ارز ۱۵۳

نظام بانکداری و بازار سرمایه ۱۵۴

تجهیز پس اندازها ۱۵۸

نقش سرمایه گذاری خارجی ۱۶۰

فصل هفتم: جنگ جهانی اول و دهه ۱۹۲۰ ۱۶۵

تأثیر جنگ جهانی او ۱۶۷

ترکیدن حباب ۱۷۱

توسعه صنایع سنگین و منابع طبیعی ۱۷۳

پیدایش زیابا تسوی جدید ۱۷۶

تولید خودرو ۱۷۸

نوسانات نرخ ارز ۱۸۲

دیپلماسی شیده هارا ۱۸۳

فصل هشتم: بحران بانکی سال ۱۹۲۷ ۱۹۱

افزایش کیکان گینکو ۱۹۳

زمین لرزه بزرگ کانتو و مسئله هزینه های وارده ناشی از این زمین لرزه ۱۹۴

عدم نقدینگی در مقابل ورشکستگی ۱۹۶

نخستین موج بحران بانکداری ۱۹۸

سوزوکی شوتن و بانک تایوان ۲۰۰

بانک مرکزی ژاپن خواستار ضمانت دولت ۲۰۲

پیامدهای بحران بانکی ۲۰۴

فصل نهم: دهه ۱۹۳۰ و اقتصاد دوران جنگ ۲۰۹

بحران اقتصادی دوره شووا ۳۲-۱۹۳۰ ۲۱۱

ناپایداری اجتماعی و ظهور فاشیسم ۲۱۳

حزب سیووکای در مقابل حزب مینسه ۲۱۶

تروریسم سیاسی و حمله به چین ۲۲۰

اقتصاد دوران جنگ ۴۵-۱۹۳۷ ۲۲۴

روانشناسی اجتماعی جمعی: درس‌هایی از ژاپن قبل از جنگ ۲۲۹

فصل دهم: بازسازی اقتصاد پس از جنگ ۱۹۴۵-۱۹۴۹ ۲۳۵

خسارت فیزیکی جنگ ۲۳۷

کمبود و تورم ۲۴۰

مشکلات اساسی سال ۱۹۴۶ ۲۴۳

مهار تورم ۲۴۶

نظام تولید براساس اولویت، ۱۹۴۸-۱۹۴۷ ۲۴۹

سیاست آمریکا در ژاپن تحت اشغال ۲۵۱

طرح دوج با هدف تثبیت در سال ۱۹۴۹ ۲۵۳

فصل یازدهم: دوره رشد سریع ۲۵۹

از شکست تا درآمد بالا ۲۶۱

عقلایی‌سازی ۲۶۳

از سیاست تا اقتصاد ۲۶۷

ادغام مجدد در اقتصاد جهانی ۲۶۸

مدیریت اقتصاد کلان ۲۷۱

پویایی بخش خصوصی ۲۷۵

وزارت تجارت بین‌الملل و صنعت و سیاستگذاری صنعتی ۲۷۹

تحول اجتماعی ۲۸۸

فصل دوازدهم: بلوغ و رکود اقتصادی	۲۹۹
پایان دوران جبران عقب‌افتادگی‌ها	۳۰۱
شوک‌های نفتی در سال‌های ۱۹۷۴-۱۹۷۳ و ۱۹۸۰-۱۹۷۹	۳۰۳
شناوری ارزش‌های اصلی	۳۰۸
اصلاحات اصولی با تأخیر؟	۳۱۰
اصطکاک تجاری با آمریکا	۳۱۲
سیاست مالی انبساطی، تثبیت و مجدداً سیاست انبساطی	۳۱۷
فصل سیزدهم: حباب دارایی و رکود اقتصادی طولانی مدت	۳۲۳
رکود پس از حباب و بازگشت براساس اصلاحات	۳۲۵
تشکیل حباب دارایی	۳۲۷
دهه از دست رفته	۳۳۱
بحران مالی و سیاست پولی	۳۳۳
سیاست مالی غیر قابل توقف	۳۳۹
زلزله	۳۴۳
سالخوردگی جمعیت، کمبود نیروی کار و شکاف‌های عمیق	۳۴۴
آبه‌نومیکس	۳۴۷
پیوست یک: پرسش و پاسخ	۳۵۵
پیوست دو: فهرست منابع	۳۸۱
منابع مورد استفاده مترجمین برای بخش‌های اضافه شده	۳۹۱
پیوست سه: نقشه‌ها	۳۹۳

مقدمه مترجمان

در ابتدا وظیفه خود می‌دانم از دانشجویان عزیز و پژوهشگران گرامی که با ارایه پیشنهادهای سازنده خود زمینه چاپ کتاب حاضر را فراهم نمودند تشکر و قدردانی نمایم. ترجمه کتاب "توسعه اقتصادی ژاپن - مسیر طی شده توسط ژاپن به عنوان کشوری در حال توسعه" در سال ۱۳۹۴ توسط انتشارات دانشگاه تهران به چاپ رسید. استقبال علاقمندان به شناخت کشور ژاپن و همزمانی نیاز بازار به چاپ دوم کتاب، با انتشار ویرایش جدید کتاب انگلیسی توسط نه‌مسره و ناشر بین‌المللی راتلج^۱ فرصتی را برای من فراهم کرد که اقدام به ترجمه کتاب حاضر، نمایم.

در این ویرایش، در مقدمه ضمن بازبینی همه فصول، بخش‌ها و ضامم و ارایه تحلیل‌های جدیدی از سیاست‌های اقتصادی ژاپن در دوره رشد سریع، اقدامات دولت ژاپن در چند دهه از دست رفته (سال‌های ۱۹۹۳ تاکنون)^۲ نیز مورد تحلیل قرار داده است. بگونه‌ای که می‌توان گفت که تعامل کتاب حاضر در مقایسه با ویرایش قبلی که در سال ۲۰۰۵ منتشر شد بطور کامل تغییر کرده است. بگونه‌ای که نویسنده در مقدمه چنین عنوان کرده است که نسخه فعلی کتاب را نباید به‌عنوان به‌روزرسانی آن تلقی شود، بلکه باید به‌عنوان محصولی جدید مورد توجه قرار گیرد.

همان‌طور که اشاره شد، ناشر کتاب حاضر، انتشارات راتلج یکی از ناشران معتبر و مطرح در سطح بین‌المللی است که همین موضوع باعث عمق‌بخشی بیش‌تر به مطالب و بین‌المللی شدن رویکردها در کتاب حاضر شده است. کتاب قبلی این نویسنده توسط مؤسسه ملی تحصیلات تکمیلی مطالعات سیاسی^۳، که یک ناشر ژاپنی بود، منتشر شده بود.

نکته دیگر آن‌که برخی بخش‌ها، جداول و شکل‌ها در کتاب قبلی وجود داشت که چون حاوی اطلاعات مفیدی بودند در ترجمه کتاب لحاظ شده‌اند. این بخش در متن حاضر در داخل کادر دو خطی آورده شده و جداول بدون شماره آمده‌اند تا شماره جداول این ویرایش با نسخه

1. Routledge

2. National Graduate Institute for Policy Studies (GRIPS)

س □ تاریخ توسعه اقتصادی ژاپن: منشأ پویایی‌های بخش خصوصی و شایستگی سیاسی

انگلیسی تفاوت پیدا نکند. همچنین تصاویر و عکس‌هایی که در هر فصل مشاهده می‌شود توسط مترجمان به متن اضافه شده است.

برخود لازم می‌دانم از زحمات سرکار خانم فاطمه زارع زاده که زحمت تطبیق متن انگلیسی جدید و قدیم را کشیدند و در ترجمه و ویرایش برخی بخش‌ها کمک شایانی نمودند تشکر و قدردانی نمایم. همچنین از دانشجویان عزیز رشته مطالعات ژاپن بخاطر سوالات خوب و پیشنهادهای ارزنده تشکر می‌نمایم. بطور قطع ایرادهای زیادی بر کتاب وارد است که تقاضا دارم از طریق آدرس زیر من را در جریان آن قرار دهید. امید است که محتوای کتاب برای خوانندگان محترم مفید واقع شود.

دکتر ناهید پوررستمی^۱

زهره کلهر